

Lokalne konsultacije s civilnim društvom o inicijativi REKOM

Prijedor, BiH

13.maj 2009.

Organizator ovih lokalnih konsultacija bilo je Udruženje Prijedorčanki *Izvor*. Učestvovao je 23 predstavnika lokalne zajednice Prijedora i okoline, kao i pet posmatrača, od kojih dva iz OEBS. Uvodničari su bili Edin Ramulić (Udruženje Prijedorčanki *Izvor*, BiH), Vesna Teršelič (Documenta, Hrvatska), Bogdan Ivanišević (Međunarodni centar za tranzicionu pravdu) i Branko Todorović (Helsinški odbor za ljudska prava u Republici Srpskoj, BiH). Najavu događaja objavio kozarac.ba.

Učesnici su podržali inicijativu REKOM.

U ime udruženja kojem ja pripadam sigurno podržavam ovu Inicijativu za osnivanje REKOM-a i dalje vam, dakle, stojimo na raspolaganju svim svojim kapacitetima koji su, eto, takvi kakvi jesu. (Sudbin Musić, Udruženje logoraša Prijedor 92, BiH, Lokalne konsultacije s civilnim društvom, Prijedor, BiH, 13. maj 2009.)

Podržavam ovu Inicijativu i smatram da će ovo jednog dana zaživjeti kao regionalna Komisija za utvrđivanje činjenica. (Sabahudin Garibović, Udruženje logoraša Kozarac, BiH, Lokalne konsultacije s civilnim društvom, Prijedor, BiH, 13. maj 2009.)

Pozdravljam Inicijativu za stvaranje Komisije a drago mi je što sam danas ovdje među vama i svi oni koji su tu spremni su da govore istinu, i da se suoče sa istinom i da doprinesu da budućnost naše djece bude bolja nego što je sad. Jer zato i postoji potreba osnivanja ove Komisije. (Senka Jakupović, Udruženje DIAKOM, BiH, Lokalne konsultacije s civilnim društvom, Prijedor, BiH, 13. maj 2009.)

Mislim da svi koji još uvijek imaju sumnje, ili koji žele unijeti nekakve smutnje u rad ove Koalicije, da zaista bolje da odustanu. Neka ovo ostane jedna pozitivna Koalicija, dakle, jedan pozitivan proces, možda najpozitivniji u ovoj državi i u regionu naravno i neka se njemu priključe ljudi koji zaista iskreno misle učestvovati i pomoći u svemu ovome. (Šefika Muratagić, Ključ budućnost, BiH, Lokalne konsultacije s civilnim društvom, Prijedor, BiH, 13. maj 2009.)

REKOM treba da pomogne rješavanje sudbine nestalih lica.

Moj muž je isto tako 1992. godine odveden i prije godinu dana našla sam dio kostiju koje smo kupili tako duži period i dosljedno pokopali. Od tada, kako smo pokopali to, imamo mjesto gdje možemo otići, moja djeca i ja. I našli smo neki svoj mir. I jako mi je stalo do svih onih koji traže svoje nestale, da dožive taj mir nakon toliko godina i da znaju ta djeca gdje im je član porodice, nije sad bitno ko. Jako mi je stalo do ove komisije. (Senka Jakupović, Udruženje DIAKOM, BiH, Lokalne konsultacije s civilnim društvom, Prijedor, BiH, 13. maj 2009.)

Prioritet Koalicije treba da bude sticanje povjerenja žrtava.

A mi moramo steći povjerenje svih onih koji znaju istinu, koji su žrtve da bi nama to ispričali. A steći ćemo povjerenje samo ako mi budemo pričali istinu. Ne čekajmo da političari nas podrže. Nama treba onaj narod koji je doživio to što je doživio i njihova istina, a političarima će se nametnuti pa će oni to sve da prihvate poslije. (Senka Jakupović, Udruženje DIAKOM BiH, Lokalne konsultacije s civilnim društvom, Prijedor, BiH, 13. maj 2009.)

REKOM treba da omogući žrtvama da ispričaju šta im se desilo, i da to bude dio naše historije.

Neko ko živi u Bijeljini, gdje ja živim nikada neće recimo saznati možda nešto što se dešavalo u Livnu, čak ovdje u Prijedoru ili u nekim drugim mjestima. I zbog toga, (...) ta Komisija treba da otvori mogućnost da neko kao žrtva dođe i svjedoči i kaže tačno šta, gdje, i kada, kako mu se desilo, da ostane jedan trag u tim dokumentima koji će ipak postati dio ne samo istorije, oni će biti dio našeg postojanja. (Branko Todorović, Helsinški odbor za ljudska prava u Republici Srpskoj, BiH, Lokalne konsultacije s civilnim društvom, Prijedor, BiH, 13. maj 2009.)

Udruženja žrtava imaju moralnu snagu da budu aktivni akteri u konsultacijama i da maksimalno podrže osnivanje REKOM.

Predstavnici udruženja žrtava rata postignu najviši stepen konsensusa i saglasnosti. Zbog čega? Jer oni imaju tu najveću moralnu i svaku drugu snagu da budu aktivni akteri ovog procesa i da dadnu maksimalnu podršku ovom projektu i onda je za očekivati da će se i doći do jednog cilja kojem, nadam se, svi iskreno težimo. (Nedeljko Mitrović, Republička organizacija porodica zarobljenih i poginulih boraca i nestalih civila Republike Srpske, BiH, Lokalne konsultacije s civilnim društvom, Prijedor, BiH, 13. maj 2009.)

REKOM otvara mogućnost da se presuđeni slučajevi pregledaju u kontekstu novih podataka i dokaza.

Tamo gde su neki ljudi oslobođeni nije osporeno od strane suda da su počinjeni zločini, čak su vrlo detaljno opisani ti zločini. Dakle, u tom domenu, ako neko smatra da su tu presude omašile, da su propustile nešto ili da su nešto prepoznale kao zločin što, u stvari, nije zločin, tu ima prostora za REKOM da ponovo pogleda ako ima novih podataka. (Bogdan Ivanišević, Međunarodni centar za tranzicionu pravdu, BiH, Lokalne konsultacije s civilnim društvom, Prijedor, BiH, 13. maj 2009.)

Većina presuda ima prostora za dopunu. Nažalost, većina tih presuda nije poimenično utvrdila ni sve žrtve u tom zločinu koji su procesuirali a pogotovo nisu procesuirane sve one druge činjenice koje se odnose na stradanje tih ljudi. (Edin Ramulić, Udruženje Prijedorčanki Izvor, BiH, Lokalne konsultacije s civilnim društvom, Prijedor, BiH, 13. maj 2009.)

Treba voditi računa da Inicijativa REKOM ne bude politizirana.

Prije svega, mislim da ćete se svi složiti s tim da cijeli projekt mora biti depolitizovan. Ne znači da mi ne uključujemo političke institucije. Bez njih sigurno da ne možemo. Ali kad kažem depolitizovano u smislu politikanstva, manipulacije. (Nedeljko Mitrović, Republička

organizacija porodica zarobljenih i poginulih boraca i nestalih civila Republike Srpske, BiH, Lokalne konsultacije s civilnim društvom, Prijedor, BiH, 13. maj 2009.)

Potrebno je isticati tačke slaganja učesnika u konsultativnom procesu, a ne potencirati tačke razlaza.

REKOM je tijelo koje je trenutno motiv ili Inicijativa svih nas, rekao bih, danas ovdje, sa sigurnošću. Kol'ko u čijoj glavi ima motiva, Inicijative i volje ne treba sada analizirati. Ne treba praviti preduslove za razilaženja nego preduslove za verifikaciju volje da kao grupacija radimo i počnemo raditi na ovom koristeći metodologiju koja će zadovoljavati sve ono što ne proicira nezadovoljstvo. (Enes Alibegović, Udruženje civilnih žrtava rata, Lokalne konsultacije sa predstavnicima civilnog društva, Prijedor, BiH, 13.05.2009.)

Za neke učesnike pomirenje treba da bude cilj REKOM a za neke je to pitanje lične odlike.

Mislim da je primarno i najvažnije da ostvarimo pomirenje. (Nikola Drljača, Opštinska organizacija zarobljenih i poginulih boraca Novi Grad, BiH, Lokalne konsultacije s civilnim društvom, Prijedor, BiH, 13. maj 2009.)

Ne znam hoće li se riječ pomirenje naći u dokumentima koje ćemo mi predati vladama baš zbog bojazni da bi ljudi koji su ojađeni, koji su direktno pogođeni, koji su direktno stradali, mogli to shvatiti kao nešto što se sad možda nameće. A mislim da je odluka o pomirenju jedna duboko osobna odluka i da utvrđivanje činjenica sigurno doprinosi da je eventualno neko donese. (Vesna Teršelić, Documenta, BiH, Lokalne konsultacije s civilnim društvom, Prijedor, BiH, 13. maj 2009.)

Učešće mladih u konsultativnom procesu je šansa da upoznaju i steknu suosjećanje prema drugima.

Od '92. u svim narodima odrasla je jedna populacija omladine koja je odrasla u getu jednom, bez nekog dodira sa drugim nacionalnostima. I moje lično mišljenje je da kroz njihovo učešće u ovakvim jednim skupovima bi dalo možda više da osjete te neke druge. Samo to suočavanje sa činjenicama sa prošlošću dalo bi neke bolje rezultate u budućnosti. A mislim da je upravo ta omladina, ta budućnost. (Ervin Blažević, Omladinsko udruženje Mladost, BiH, Lokalne konsultacije s civilnim društvom, Prijedor, BiH, 13. maj 2009.)

Bosni i Hercegovini treba posvetiti posebnu pažnju, zbog strašne podijeljenosti ljudi i sredine u kojoj žive.

Trebate posvetiti malo više pažnje situaciji u Bosni i Hercegovini, malo se više bazirati na nju, i bez obzira na, dakle, situaciju u nekim drugim područjima. Ipak je Bosna i Hercegovina, nažalost, još uvijek strašno podijeljena sredina. (Sudbin Musić, Udruženje logoraša Prijedor 92, BiH, Lokalne konsultacije s civilnim društvom, Prijedor, BiH, 13. maj 2009.)